

Тургунбаева К.Ж.

КЫЗЫМА КЫРК НУСКА

Тургунбаева К.Ж.

ДОЧЕРИ СОРОК СОВЕТОВ

K.Zh. Turgunbaeva

DAUGHTER FORTY-TIPS

УДК: 376.49.-5

Бул макалада мектептеги окуучу кыздарды жана студент, өспүрүм курактагы кыз балдарды турмушка даярдоо тарбиялары жөнүндө баяндалат.

В этой статье рассматривается воспитание девочек школьного возраста, студентов и девочек подросткового возраста по подготовке к жизни.

This article focuses on the education of girls of school age, students and adolescents in preparation for life.

Үй-бүлөлүк жана мектепке чейинки таалим берүүдө үй-бүлө жана коомчулук биз – тарбиянын өрнөктүү тажрыйбасын этнопедагогикалык багытта өркүндөтүү көйгөйлөрү боюнча ой толгоп, төмөндөгү тема боюнча студенттериме, урпактардан келе жаткан, тарбиябыздын көөнөрбөс кенчтеринин бири болгон «Даңаза жарашкан аялзат», «Энелик наасат» – өңдүү апаларыбыздын улуулугун, үйдүн жарыгы, аруу туткасы жана өзүнүн балдары үчүн жанын аябаган инсан. Айрыкча кыздарына тарбияны тереңирээк, кененирээк берип келишкен. Ошентип, «Эне – байрак, туу», «Кызыма кырк нуска» – деген темада элдик педагогикалык мурастарды, элдик идеаларды, мекенчилдикке тарбиялоо, Энени, Кызды кадырлап, баркына жетүүлөрүнө үгүттөө, максатыны көздөп жазып жатам.

Бул жарыкчылыкта Эненин атынан ыйык эмне болушу мүмкүн? Али алгачкы кадамды жасай элек наристе тилин чулдууратып: «А-п-аа» деген сүзд тыбыштардан кураштырганда өз жеңишине аябай маашырлана бактылуу жылмайганын көз алдыңарга келтиргилечи?

Дүйнөдөгү касеттүү саналгандын баары эненин аты менен байланыштуу, анткени жашоонун өзү андан башталган. Ким ымыркай кезинен эненин мээримин, жүрөк табын, эзилеп эркелетүүсүн сезип өссө, ошол өзүн бактылуумун деп эсептейт. Ал эми ымыркайында эле кан-жанынан жараткан эне асыл адамынан айрылса, өлгүчөктү жүрөгү сыздап, армандан арылбай өтөт. Абалкылар төгүн жерден айтпаса керек: «Энелүү жетим – эрке жетим» – деп.

Эне! Чачтары куудай агарганга чейин өз энесинин атын аздектөө менен атап, анын карылыгын кастарлаган адамга биз терең урматтоо жана ыраазычылык менен карайбыз, ал эми өзүн төрөп, эрезеге жеткирген, кейиштүү карылык курагында аны ардак-сыйдан, жылуу мамиледен өксүтүп, кароосуз таштаган мерезге наалат айтабыз.

Адамды энеге жасаган мамилесине карата, Эл да өз баасын таразалайт. Энесин кор туткан кемпай эмес, окумдарын да жакшы сөзгө арзыган эмес. Өзүнүн адамзаттык бийик наркы расимдерин абалтадан аздек туткан калкыбыздын оозеки чыгармаларында да бул түшүнүктөр өнүктүрүлүп, бекемделип олтурган. Эненин образы анда ак оттун жарыгы, аруу туткасы, эрдин асыл жары, перзенттеринин мээрим төккөн Умайы катары сүрөттөлөт. Анын ага-туугандын арасын ширеткен данакерлиги, жетим-жесирге боорукерлиги, кыйын-кысталыш кезеңде эр атуунун намыс-арын ойготкон акылмандуулугу ар дайым даңазаланып келген. А түгүл эл башына каран түн түшкөндө кас душманга каршы аттанып, таң каларлык эрдик жасаганы Кыз Сайкалдын, Жаңыл Мырзанын мисалында эпикалык чарпымда чагылдырылган.

Кыргыз адабиятына, баарыдан мурда элдик оозеки чыгармачылыгына баам салсак, Эненин образы ар дайым калкагар тоодой көкөлөтө көрсөтүлөт. «Манас» эпосунда Чыйырдыменен Каныкей жөнөкөй эле бала төрөгөн аял же элдик баатырдын жары гана эмес, баарын баш коштурган, калк камын ойлогон, мээримди тең төккөн кең пейил эне, үйдүн кутукатары чагылдырылган. Биздин элдик эпостордун бардыгында аялзатынын айжаркын образы бар ажарында тартылып, ал качан да болбосун башкы каарман менен катар жүрөт. Бул жагынан биздин эпосторубуз чыныгы мисал, турмуш эмей эмне.

Алыкул: «Чын сөздү туура айтуудан таймана албайм» – деп жазгандай, кыргыз жазуучулары акыйкатында профессионал адабият менен орустун улуу жазуучуларынын чыгармалар аркылуу таанышкандыгын тана албайбыз. Бул атуулдук алкоонун азадил симфониясынын аккорду катары Эненин майышпаган эрдигибар бийиктигинде чагылдырган чыгарма катары Ч.Айтматовдун «Саманчынын жолу» повестин атоо керек. Анда бекеринен Жер-Эне менен Аял-эненин образы катар коюлган эмес. Бул экөөсү тең түбөлүк жашоонун башаты болуп саналат.

Жерсиз тирүү жандын өмүр сүрүүсү токтолот. Энесиз адамзаттын укум-тукуму курут болот.

Ушул өңүттөн алып караганда залкар каламгер бүткүл дүйнөлүк глобалдуу мааниси бар проблеманы көтөрүп чыккан.

Үй-бүлөнүн бакыбат турмушу энеге, анын жан дүйнөсүнүн маанайына жана мээримдүү ырайына байланыштуу.

«Аялга болгон мамилесинин деңгээлинен коомдун жетиктиги, ал эми энелерге көрүлгөн биздин камкордуктан анын адеп-ахлатык бийиктиги же тескерисинче бузулгандыгы жана ыймандын жакырчылыгы аныкталат»

Акын М.Абылкасымованын афоризимге айланган мындай саптары бар:

«Кайсыл элде жүдөө күтсө зайыпты,
Энелери элечегин тарталбай.
Ошол элдин уулуна кой айыпты,
Бул да кырсык бирге жүргөн байкалбай!»

Кандай таасын, таамай айтылган сөз! Бейпилчилик жылдарында деле эннин жүрөгү жайалып, беймарал тынып калбай абалкыдай эле кандайдыр бир коркунучтун аяны сагалап тургандай кооптону менен жашайт. Андыктан Даткалык чинге татыган Курманжандын артында деле мискимдиктин элеси баамдалып турган.

Эркектер асылкечинин көзүнө шайдоот, тайманбас жана жигиттин гүлү болуп көрүнгүсү келет. Балким ошонун өзү аларды чыныгы эркекке айлантар. Ошентсе да алар энесинин алдында гана чабал жактарын жана кемчиликтерин жашырбай айтуудан жалтандашпайт, каталарын жана жоготкондорун жашырбай моюнга алышат. Перизенти жашы, деңгээли жагынан канчалык узак жолду басып өтпөсүн, эне алдында чачын агарганга карабай баары бир баласын! Ал болсо ушул иши жүрүшпөй, тагдыры тайгылтып жаткан жаранга баарыдан мурда эне зарурат экендигин жүрөгү менен туюп турат...

Бирок, символдук белгилерге ээ болуп, коомдук эбегейсиз вазипаны аркалоо менен Эне деген мээрбан зайып, акылгой кеңешчи, ноюбаган мээнеткеч жана тарбиятынан ыр-куу жандуу, жакшылыкта жайыл дасторкон жана күйүттө мүнүкүрөбөс, кайгыда кайышпас, кубанычта куунап шат бойдон калып, эч качан адаттагы азадалык асыл сапаттарды жоготкон эмес.

Эне. Жарык дүйнөгө келген ар бир пенденин тили «Апа» деген сөз менен чыгып, коштошордогу акыркы сөзү да «Апаке». Эне жөнүндө канчалык ыйык, касиеттүү сыпаттоолорду айтпайлы, анын улуулугун, баа жетпестигин чагылдырууга кудурет жетпес эле. Ошондон уламар кыл доордун тарыхы тааныган таланттуу акындары Энени даназалап, не бир керемет чыгармаларды жаратышкан. Ар бир аялзаттын өзүнчө бир табышмактуу галактика болгону менен жогоруда белгилегендей, жалпы мүнөздүү касиет, сапаттары бар. Андыктан бул тематирүү жан жашап, Адам атанын, Ева эненин насилди барда түгөнүшү мүмкүн эмес. Анын арбири алпештеп өстүргөн асыл эненин ак сүтүн актоону, эненин алдында таазим этүүнү ыйык парзым деп эсептейт.

Ааламды сен миң сан ирет тегерен,
Артык жанды табалбайсың энеден.
Эр жетсе да тоосу бардай таянар,
Энелүүлөр эзели убай жебеген.

Акындын булл саптарында калет жок. Анткени, башкалардан канчалык артыкчылыгын болбосун бары бир сени эне төрөп, ак бешикке бөлөгөн, мамагын ийип, эгиле алдейлеген. Айныксыз, булл кыргыз поэзиясында эң эле терең жана гармониялуу жаратылган темалардын бирден бири. Андыктан эне жөнүндөгү жазылгандар чен өлчөмү жок, ошону менен бирге Кыз баланын өсүп чоңоюшуна, адептүү, ыймандуу болушуна эң биринчи жоопкер – эне. Эненин акыл-насаатын, тарбиясын жеткиликтүү алып өскөн кыз акылдууда, ыймандууда, борукерда, жароокерда болот. Андыктан эне-атаңдын, ошондой эле өзүнөн улуулардын айткан кеп-кеңештерин көңүлүбүзгө түйүп, көкүрөгүбүзгө бек сактап жүрүү парзыбыз болот.

Ар бир бала өзүнүн кантип чоңойгонун, ал үчүн эне-атасынын жумшаган теңдешсиз эмгегин билип жүрүш керек. Өзгөчө эненин ак сүтү баарынан улук, эңыйык, жарык дүйнөгө алып келип, өмүр берген, бапестеп чоңойткон эненин сүтүн актоо ар бир бала үчүн мойнундагы зор милдет экендиги эч качан жүрөгүңдөн кетпесин. Бул сен үчүн өмүр бою көңүлүңдү ээлеген ата-эне алдындагы карызың болот, ушуну кичинебизден калыптандырып, урпактан-урпакка берип келе жаткан – Энелик насаат болуп эсептелет. Эзелтеден эле кыргыз элим акал-лакаптар менен таалим-тарбия берип келишкен. «Кызга, кырк үйдөн тыюу», «Энесин көрүп, кызын ал» – деп кылым карыткан накыл сөздөрү, бүгүнкү күндүн да өз нарктуулугун жоготпой актууалдуу болуп келе жатат. Педагог окутуучу болгондугум же болбосом Эне катары: кызыма, жалпы студент кыздарга жана жаш келиндерге Энелик насаат берип кетким келди.

Кызым, сен бойго жеттиң дейли. Койкоюп сымбатын келишкен, көздөрүңдөн жаштык жалынын чачыраган куракка келдиң. Сенин алдында чоң сыноо турат. Сен ага даяр болушуң керек. Ал сыноо-турмуш. Турмушта өз ордун, бактысын табуу – чоң жоопкерчилик. Ал үчүн сенин ички дүйнөңдүн сулуулугу, рухий сезимдериң, билимиң, адеп-ыйманың нур болуп бешененен төгүлүп туруусуна жетиш. Турмушка чыгуу ар тараптан даяр болу керек.

Жүрөгүң сүйгөн, алоолонгон сезиминдин аздектеген ээсине жолугасың. Ал да сени ошончолук урмат-сый менен төгүлүп сүйүүсүнө татыктуу бол. Сүйлөшүп жүргөнүндө сүйгөн жигитиндин бардык кызыкчылыгын, ой-максаттарын, көз карашын, пикирин, тилегин, ата-эне, бир туугандарын, алар жөнүндө анын ойлорун билишиң зарыл. Экөөңөрдүн максатыңар, кызыкчылыгыңар бир багытты көздөйбү, байка, изилде, анны шашпай үйрөн. Аны менен түбөлүк бирге болушуңа, чоогу түтүн булатып жашашына көзүң жетеби? Жаңылбагандай бол Жети ойлонуп, бир чечимге кел. Жүрөк сүйгөн адамын менен никеге туруп, өмүрүңдү, тагдырыңды, бактыңды ага кошосуң. Никеге турган соң, никенин мыйзамдарына баш ийүүгө акылуусуң. Нике турмушунун

алтын эрежеси – сабырдуулук, чыдамкайлык жана кечиримдүүлүк. Турмушта бардыгы болот. Кайгы-капа, өйдө-ылдый, ысык-суук окуялар дегендей. Ойдогудай, жомоктогудай боло берсе бардык адамдар тегиз бактылуу боло бербейт беле. Ошондуктан алдыдагы турмуштук жооптуу мезгилге чыдап, көтөрө билгидей бол.

Сүйлөгөндө сөздөрдү туура, так айтуу керек. Оюнду тартынбай ачык айтууга үйрөн.

Досторуң, теңтуш курбуларың менен ынтымакта бол. Басканда башты которуп, дене боюңду туз алып жүр. Эч качан кабагыңды бүркөбө. Жайдары, көңүлдүү жүрүүгө аракеттен. Кызкылыгы менен жагат. Жароокер, элпек, илберинки, ийкемдүү болуп, жаман адаттардан жаа бою алыс кач. Анткени улам кайталануудан адат, адаттан мүнөз, мүнөздөн тагдыр жаралат.

Адам өз тагдырын өзү жасайт. Бактылуу болгусу келет, ал үчүн талыкпастан күрөшүп, алгаумтулуу керек.

Кийимди жараштыра кийүү да өнөр. Кездемең арзан болсо да өзүнө куюп койгондой жарашып турсун. Көпчүлүк кыздар мода деп эле көрүнгөн кийимди кие беришет. Ал өзүнө жарашабы-жокпу, аны менен иши жок. Сенин курбуңа жарашкан кийим сага жарашпай калышы да толук ыктымал. Ошондуктан бирөөнү туурабай өзүңдүн боюңа, мүчөңө жарашкан фасонду тандай билишин керек. Өз стилиңди жаңылбай тандап, өзүнө-өзүн сын көз менен караганга үйрөн. Кездеменин өзүнө жарашкан түрүн, өңүн, түсүн ылгай бил. Турмуштагы окуяларга, ар кыл жагдайларга жараша кийине билүү өтө манилүү жана бул маданияттуулукту билдирет. Стилдин түрлөрү көп: расмий салттуу стиль, эркин стиль, улуттук стиль, спорттук стиль, жаштардын стили ж.б. Аларды бири-биринен ажырата бил.

Көчөдө кандай таза, тыкан болсоң, үйдө да ошончолук иреттүү бол. Үйдө кийген кийимдерин да жарашыктуу болуп, үй ичиндин тазалыгына да ар дайым көңүл бур. Сарамжалдуулук менен эпчилдик аялзатына эң керектүү сапат. Ушуну эсине түйүп, тамак-ашыңды ысырапка учуратпа. Идиш-аяктарын жаркырап, кол аарчыларын, туткучтарынан өйдө таза болуп, көргөн адамдын көңүлү сүйүнгөндөй болсун. Эски же чети кетилген чыныга келген конокко чай куюп бербө, көңүлүнө кетет. Жакшы аял казан-аштуу болот. Эч убакта «жок» дебө. Болгон ашыңды жайнатып, төгүлүп-чачылып сыйла. Төгүлгөн жерде берекө болот.

Нан – бул өмүр, баарынан улук. Дасторконуңда дамдуу наның көп болсун. Аялдын ашканадагы чебердигин анын бышырган нандарынан билсе болот. Үйүңдө нандын жыты буркурап, чайын ысык,тамагын даамдуу болсун. Сенин тамагыңды ичкен адам сага ыраазы болуп тургудай жаса. Колуңдун мээрин кошо салып даярда үйүңдө дайым кут жайнап турсун.

Ачуу – душман, акыл – дос. Бир нерсеге капаланып ачууң келсе сабырдуу бол. «Сабырдын тубу

сары алтын» дейт, ачууга алдырба. Өзүңдө кармай бил. Жаман, ачуу сөздөр адамдын көңүлүн оорутуп коет. Ал эми көңүл баарынан назик келет. Ошондуктан көңүл ооруба-сын. «Ойноп сүйлөсөң да, ойлоп сүйлө» деген сөз ошодон чыккан. Кандай жагдай болсо даиштин оң жагына чечилишин көздө. Талаш-тартыш, чыр-чатактан, уруш-талаштан алыс бол. Эгерде сага тиешелүү чечилбеген иш болсо, анда эч убакта андан качпай, чечишип, такташып алышың керек. Эгерде күнөлүү болсоң, сынды уга бил. Ызаланбай чыдамдуу бол, унчукпай ук. «ндөбөгөн үйдөй балээден кутулуптур» деген парасат накылды көңүлүңдөн чыгарба. Эч кимдин көңүлүн оорутуп таарынтпа, өзүң да бирөөгө таарынбаганга үйрөн.

Ичине кек сактаба. Ак көңүл, кечиримдүү бол. Сөздү да тыңшай билгенге кичинеңден үйрөн. Бирөө сүйлөп жатканда анын сөзүн жыра талашпа, бул өтө уят нерсе. Ал кишини сыйлабагандык жана маданиятсыздык болуп эсептелет.

Чарчап турганда көңүлүңдү көтөргүдөй жылуу сөз, аяр мамиле, даамдуу тамак-аш, ыңгайлуу орундук жакын адамын тарабынан болуп турса кандай жакшы. Күйөөң иштен келгенде жадырап-жайнап тосуп алып, күлүңдөп тамагыңды алдына койгонун, мээримдүү көзкарашың ал үчүн табылгыс бакыт. Сага дайыма ыраазылыгын билдирип, сенсиз жашоо ал үчүн супсак экендигин сезип, сеникиндей назик мамилени башка эч жерден кездештирбегидей болсун.

Кайын журтундун бардыгын өз төркүнүңдөй сыйла, урмат көрсөт. Аларды канчалык урматтасаң, өзүң да ошончолук сый көрөсүң. Сени өз кызынан кем көрбөйт. Ишенимге кирип, кайненендин орун басары, кеңешчиси, акылдашар адамы бол. Алардын батасын ал.

«Жакшы кыз желмогузга келин болуптур» деген сөздүн маанисин түшүн. Адептүү, акылдуу, ыймандуу болуп, колуңдан келген жардамыңды эч аяба. «Эстүүнү эне тут, акылдууну ата тут» дейт, кайда жүрсөң да бакубат карылардын, жакшы адамдардын насаатын угуудан кыя өтпө. Сөздү орду менен сүйлөп, жасаган ишиң менен жагышың керек. Мөмөлүү дарактай болуп дөөлөтүң өскөн сайын жөнөкөй, карапайым бол. Бой көтөрүп, кербезденип кейкейген келиндерди эч ким жактырбайт. Алардын эссиз келиндер дешет. Ошондуктан бийик да, терең да бол, кызым.

Кээде тил менен тиш деле чырдашат. Кокус казан-аягыңар кагышып, күйөөң экөөңөр талашып-тартышып урушуп каласаңар эч кимге билгизбе. Жакшы жар жакшысын ашырат. Кошуналарыңа шылдың, тууганыңа күлкү болудан сактан. Көпчүлүк жубайлардын чыры кызганчактан чыгат. Кызгануу-башкадан да өзүңө чоң зыян. Кызгануудан алыс бол, күйөөңдүн сени кызганышына да жагдай түзбө. Өзүңдүн кемчилигиңди сезе бил. Өзүн-өзү тарбиялоонун бирден-бир мыкты каражаты – өз кемчилигиң түшүнүп, сезе билүү. Эри жаман – өнүнөн, аялы

жаман – женинен билинет. Көйөөндүн кийимдерин дайыма таза кийгиз. Камкор, күйүмдүү жубай бол. Аял жакшы болсо – эр жакшы. Жакшы аял жаман эрди орто, ортону жакшы, а жакшы эрди пайгамбар кылат деген снз илгертен калган.

Турмуштун көзгө көрүнбөгөн мыйзамдары көп. Аны эриш-аркак болуп бир үй-бүлөдө жашаганда түшүнө баштайсың. Балким, муну түшүнүү үчүн бүтүндөй бир өмүр керектир. Ал сенин акыл-эсиңе, бардык нерсени зиректик менен кабыл алууга жараша болот. Үй-бүлөдө баланы тарбиялаган сыңары, күйөөнү да тарбиялап алууга болорун көкүрөгүнө бекем туйуп кой. «Бирин тентек болсоң, бирин жөнтөк бол», – деген сөз өмүрлүк түгөйлөргө карата айтылган парасат нуска кеп. Андыктан, турмуш кургандан кийин бардык ачуу-таттууну тең бөлүшө жашаш керек. Кыйынчылыкка чыдабай жалакайланган алысыздыктан качуу зарыл. Эч качан күйөөң менен тирешпе, эрегишпе, аны кагып-силкпе. Аتكени сен үйдүнкутусуң, үйүңдөгү ырыскыңы, ынтымакты, жылуулукту бекем сактоо сенин гана колуңда, берекем, кызым.

Бала – бул ата-эненин маңдайындагы жаркыраган шам чырак. Экөөңө тең бирдей нурун чачат. Бала үй-бүлөнү бекемдейт. Баладай таттуу, баладай кымбат эч нерсе жок экенин өзүң балалуу болгондо жакшы түшүнөсүң. Ар ким өз баласына татыктуу тарбия берүүгө милдеттүү. Ошондуктан дайыма өзүң багып, тарбиялашың керек. Бироого балаңды бербей, өзүң да башка кишинин баласын багып алба. Энесинин жанында мээримге бөлөнүп өскөн бала бактылуу, тез чоңоюуп, акыл-эстүүлүккө үйрөнөт. Баланы көбүрөөк эркелетип өөп-жыттап, чачынан сылап, жалынып-жалбарып туруу анын өсүүсүнө жакшы таасирин тийгизет.

Төркүн – кыз үчүн эң кымбат адамдар. Төркүн дегенде кыз баланын жүрөгү төрткө бөлүнүп турары табигый иш. Кандай жагдай болбосун сени көтөрмөлөп-көкөлөтүп алуучулар – булар сенин төркүндөрүң. Төркүнүңдүн колунда жок, кедей адамдар болсо да, алардан кымбат, алардан күйүмдүү, алардан сүйкүмдүү эч ким болбойт. Кыз бала турмушка чыгып, өз алдынча түтүн булатып жашаса да эненин акыл-насаатына жана төркүндүн колдоосуна, жардамына муктаж болот. Бекеринен «Сырларын айтканга, сырдашып кайтканга кыздарга торкун керек» – деп ырдабайбыз да. Төркүнүң менен абдан жакшы катышып, бири-биринерди колдоп турушуңар – бул түбөлүктүү иш, бирок өзүңдүн үй-бүлөлүк иштерине төркүнүңдү өтө аралаштырбаганын түзүк. Төркүнүң менен кайын журтуң сый болуп, эки тарап бири-бирин урматтап, сыйлап турмуш сенин өзүңө гана байланыштуу, кызым.

Кайгы, арман, кырсык, оору, өлүм – булар биздин эркибизден тышкары турмушубузда аралашып жүрүүчү нерселер. Башыңа кайгы түшкөн учурда да жакшылыктан үмүт үзбө.

Караңгы түндө да бир чекит жарык шооласы болот, ал – үмүт. Адамга берилген өмүр өтүп кетсе көз ирмемчелик болбой калат. Ошон үчүн өмүр аз деп айтылат. Азга берилген бул өмүрдө гулкайырдай гүлдөп, ак алмадай бүрдөп, мөмөлөп, төгүлүп жашаганга не жетсин.

Миң кыял акылга салып, адабият менен ойноп-күлүп, өз мүмкүнчүлүгүңдүн баарын тура пайдалана бил. Күн менен Айдан нур алып, гүлкайыр болуп буралып жаша, кызым.

Демек, эмне демекмин элдик кыз бол. Кыргыздын кыздары намысын бербеген улуу тарыхыбыздагы жолун улап, урпактардан- урпактарга өткөрө берерине терең ишенүү менен төмөндөгү: Б.Алыкуловдун ыры менен бекемдеп кетмекчимин.

Жакшы кыз.
Сайраган жайкы булбул –
Гүлдүн көркү.
Жаркырап жайнаган кыз –
Үйдүн көркү.
Дөңдүн көркү.
Сулуу кыз суктандырган –
Төрдүн көркү.
Далида сындап өргөн
Кара чачы.
Маңдайда келишимдүү
Калем кашы.
Жакшы кыз – жайкы таңдай
Үйдүн куту.
Аңкыган гүлбурактар
Кыздын жыты.
Берметтей жаркыраган
Катар тиши.
Келтирип сайма саят –
Анын иши.
Ыракмат айтып кетет
Көргөн киши.
Ак бетке жарашыктуу
Жазында жайкалган чөп –
Кошмок калы.
Көз артат көрүп калган
Жандын баары.
Жакшы кыз – эне-атанын
Ырыскысы.
Турмуштун тунук, таза
Уюткусу!
Укканда жалган дебес
Ырымды ушу.

Рецензент: д.филос.н., профессор Үтүров К.